

Daha güclü olacağıq

Uğurlu inkişafın təmin ediləcəyini söyləyən İLHAM ƏLİYEV bəyan etdi: "Bizə qarşı tuşlanmış bütün oxları sındıraraq öz ləyaqətimizi və maraqlarımızı qoruya bilməmişik"

İlham ƏLİYEV:

- Altı ay ərzində iqtisadiyyatımız inkişaf edib. Qeyri-neft sənayemiz 6,5 faiz və qeyri-neft sektoru 3 faizdən çox artıb.
- Bütövlükdə 3 milyard manatdan çox vəsait büdcəyə əlavə edildi. Bunun 1,8 milyard manat hissəsi Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpa edilməsinə istiqamətləndirilmişdir, 1,1 milyard manat isə hərbi potensialımızın güclənməsinə.
- Makroiqtisadi sabitlik uzun illər ərzində təmin edilir. Manatın məzənnəsi altı ildir ki, sabitdir və bu da dünya praktikasında, xüsusilə indiki şəraitdə nadir hadisələrdən biridir.
- Artıq bu il Talış kəndinə və Laçın şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıtmasını təmin etmişik. İlin sonuna qədər Laçın şəhərinin Zabux və Sus kəndlərinə də keçmiş məcburi köçkünlər qayıdacaqlar. Qayıdış proqramı ardıcılıqla aparılır və bəsləklə, ilin sonuna qədər bizim artıq beş yaşayış məntəqəmizdə - bir şəhər və dörd kəndimizdə vətəndaşlar öz dədə-baba torpaqlarında tam məskunlaşacaqlar.
- Bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzura biz təqribən 12 milyard manat qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik.
- Biz ayrılan hər bir vəsaitə böyük qənaətlə yanaşmalıyıq və səffəliq tam təmin edilməlidir - həm büdcə gəlirlərinin toplanmasında, həm də xərclənməsində.
- Dünyada qaydalar tamamilə pozulub, davranış qaydalarına, beynəlxalq hüquqa əməl edilmir. Biz demək olar ki, bunu hər gün görürük, hər gün. Böyük dövlətlər, hansılar ki, beynəlxalq hüququn təminatçısı rolunu öz üzərinə götürüblər, birinci onlar bu hüququ pozurlar və sonra da onu əsaslandırırlar. Ölkələr dəyərdə mən bütün böyük ölkələrin nəzərdə tutulur.
- Ölkəmizin güdrətini artırırıq. Çünki bu gün dünyada güc amili ön plandadır və güclə hesablaşılır, gücdən çəkinirlər. Biz son iki il yarım ərzində bir neçə dəfə bunu bir neçə ünvana göstərmişik və heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz.
- Biz ələ güc yaratırıq ki, yerləşdiyimiz coğrafiyada özümüzü tam təmin hiss edə bilək.
- Azərbaycan xalqı əmin ola bilər ki, bizim təhlükəsizliyimiz etibarlı əsərdədir. Azərbaycan xalqı bundan sonra da rahat yaşaya bilər və yaşaymalıdır.
- Bizim sülh danışıqları ilə bağlı mövqeyimiz aydındır, məntiqlidir, beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Hesab edirik ki, bu prinsiplə, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında sülh müqaviləsi imzalanmağa bilər.
- Son müsbət məqamlardan biri odur ki, Ermənistan tərəfinin mövqeyində müsbət dəyişikliklər var. Əgər keçən ilin oktyabrında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini və sərhədlərini qəbul etmişdilər, bu ilin may ayında daha irəli gedərək artıq Azərbaycan ərazisinin parametrlərini də, o cümlədən Qarabağ və anklav kəndlərimiz daxil olmaqla şərtlə rəsmən tanıyıb. Bu, müsbət hal kimi qiymətləndirilməlidir. İndi sıra gəlir çatıb ki, eyni sözlər kağız üzərində də öz təsdiqini tapsın, imzalar atılsın və münasibətlər yaradılsın.
- Azərbaycan çox etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edir və öz qonşuları ilə sıx təmasdadır, qonşuların nəqliyyat problemlərinin həlli üçün öz köməyini də əsirgəmir.
- Bizim istəyimiz təkə böyük yükləri aşırıq tranzit ölkə olmaq deyil. Bizim istəyimiz odur ki, bu nəqliyyat marşrutları üzərində istehsal sahələri yaradılsın, biznes imkanları yaradılsın, sərmayə qoyulsun.
- Gədəbəy rayonunda baş vermiş hadisə tamamilə qəbul ediləməzdir. Mən hesab edirəm ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ən azı səhlənkarlığa yol verib, nəzarətsizlik nümayiş etdirib, pasiv müşahidəçi kimi çıxış edib və bunun nəticəsində xarici investor bizim təbiətimizi zərərçürdüb. İnsanlar haqlı olaraq öz etiraz səsini ucaldıblar, amma onların səsində baxan olub? Yox!
- Azərbaycanda xaos, özbaşnalıq, təxribat xarakterli addımlar 1993-cü ildə başa çatıb. Əgər kimsə unudubsa, biz xatırlada bilərik.
- Burada işləyən xarici şirkətlər və yerli şirkətlər Azərbaycan qanunlarına hörmət etməlidirlər. Hörmət etməyəcəklərsə, onların fəaliyyəti burada mümkün deyil.
- Düzülməz haldır - bütövlükdə həm oradakı təxribatçıların hərə-kətləri, həm xarici şirkətin fəaliyyəti, həm də bizim nazirliyimizin fəaliyyəti. Yeganə olaraq burada özünü ləyaqətə aparan Azərbaycan polisi idi.
- Bizim polis gecə-gündüz soyuqda, istidə, dağda asayışı qoruyur. Bizim Daxili Qoşunlarımız Qarabağda müharibə zamanı şəhid verib. İndi kimsə gəlsin, polisə ləkə vursun. Mən buna imkan verməyəcəyəm.

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə bu ilin altı ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirə keçirilib

İyulun 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə 2023-cü ilin altı ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirə keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı müşavirədə çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- İlin əvvəlində verdiyim tapşırıqların yerinə yetirilməsi ilə bağlı bir çox addımlar atılmışdır. İlin altı ayı arxada qalır. Müəyyən dərəcədə yekunlar haqqında danışmaq olar. Halbuki öminəm ki, ilin sonuna qədər ölkəmizin uğurlu inkişafı təmin ediləcəkdir. Bu ilin altı ayında isə əsas istiqamətimiz ölkəmizin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası, iqtisadi və so-

sial sahələrdə islahatların davam etdirilməsi idi. Deyə bilərəm ki, bütövlükdə altı ay ərzində iqtisadiyyatımız inkişaf edib, halbuki mütləq rəqəmlər o qədər də böyük deyil. Ancaq qeyri-neft sektorumuz və qeyri-neft sektorunun sənaye sahəsi kifayət qədər artıb. Qeyri-neft sənayemiz 6,5 faiz artıb və qeyri-neft sektoru, ümumiyyətlə, 3 faizdən çox artıb. Bununla bərabər, bizim maliyyə vəziyyətimiz böyük dərəcədə yaxşılaşıb, bunun bir çox səbəbləri var. İlk növbədə maliyyə sektorundakı nizam-intizamın möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük orqanlarında islahatların davam etdirilməsi, səffəflığın təmin edilməsi - bütün bu amillər imkan verdi ki, ilin ortasında biz büdcəyə yenidən baxaq və dürüstləşməyə aparaq. Bu, çox sevindirici haldır, çünki proqnozlardan xeyli dərəcədə böyük vəsait toplanmışdır. Onsuz da bizim builki dövlət büdcəmiz rekord həddə çatmışdır, 33 milyard manatdan çox sə-

viyyəyə qalxmışdır. Ancaq ilin birinci yarısında əlavə gəlirlərin əldə edilməsi imkan verdi ki, biz təcili həllini gözləyən məsələləri daha tez zamanda həll etmək üçün büdcəyə əlavələr edək və bunu etdik. Bu gün bizim büdcəmiz 36 milyard manatdan çoxdur. Əlbəttə, bu bizə imkan verir ki, həm ölkə qarşısında duran əsas investisiya layihələrini icra edək, ilk növbədə bir daha demək istəyirəm ki, azad edilmiş torpaqlarda geniş quruculuq işlərinə növbəti təkan verək və bizim hərbi gücümüzü artırmaq. Dürüstləşmə zamanı bizim əsas iki istiqamətimiz də çox açıq-aydın qoyulmuşdur. Bütövlükdə 3 milyard manatdan çox vəsait əlavə edildi. Bunun 1,8 milyard manat hissəsi Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpa edilməsinə istiqamətləndirilmişdir, 1,1 milyard manat isə hərbi potensialımızın güclənməsinə. Yəni ayrılmış məbləğin mütləq əksəriyyəti bu iki istiqamətə yönəldilmişdir və bu da təbiiidir.

İkitərəfli münasibətlərin inkişaf dinamikası artıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 11-də Almaniyada Federativ Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin dövlət naziri Tobias Lindneri qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə ikitərəfli münasibətlərin inkişaf dinamikasının artdığı qeyd edildi. Prezident İlham Əliyevin bu ilin mart ayında Almaniyaya səfərindən sonra ölkələrimiz arasında əlaqələrdə yeni səhifənin açıldığı məmnunluqla vurğulandı.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesi və sülhün əldə edilməsi istiqamətində ölkə-

miz tərəfindən göstərilən səylərdən danışıldı. Enerji sahəsində əməkdaşlıq və bu əməkdaşlığın gücləndirilməsi, həmçinin

Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində imzalanmış anlaşma memorandumu ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan-Monqolustan əlaqələrinin yeni mərhələyə yüksəlməsi naminə birgə səylər göstərəcəyik

Monqolustanın Prezidenti zati-aliləri cənab Uxnaağiyın Xurelsuxa

Hörmətli cənab Prezident! Monqolustanın milli bayramı münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik etməkdən məmnunluq duyuram. İnanıram ki, Azərbaycan-Monqolustan əlaqələrinin mövcud potensialından daha səmərəli istifadə olunması, əməkdaşlığımızın keyfiyyətcə yeni mərhələyə yüksəlməsi naminə bundan sonra da birgə səylər göstərəcəyik. Bu bayram günündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, dost Monqolustan xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram. Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 8 iyul 2023-cü il

Daha güclü olacağıq

Uğurlu inkişafın təmin ediləcəyini söyləyən İLHAM ƏLİYEV bəyan etdi:
"Bizə qarşı tuşlanmış bütün oxları sındırıb öz ləyaqətimizi və maraqlarımızı qoruya bilmişik"

Əvvəlki 1-ci sahə.

Çünki bu gün ölkə qarşısında duran iki əsas vəzifə məhz bu vəzifələrdir.

Biz xarici dövlət borcunun idarə edilməsi istiqamətində də öz işimizi mənimsəmişik. İlin sonuna qədər inflyasiya birqəməli səviyyəyə düşmüşdür. Mən bir neçə il bundan əvvəl verdiyim tapşırıqlar əsasında qurmuşduq. Mən bir neçə il bundan əvvəl demişdim ki, biz qarşıya hədəf qoymalıyıq və qoymuşduq ki, xarici dövlət borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun 10 faizinin altında olsun, o səviyyədə olsun. Biz artıq bu hədəfə də çatdıq. Mütləq rəqəmlərdə bizim borcumuz cəmi 6,7 milyard dollardır və bu da ümumi daxili məhsulumuzun təxminən 10 faizini təşkil edir. Əlbəttə ki, ümumi daxili məhsulumuzun son rəqəmləri ilin sonunda hesablanacaq. Ancaq indi də proqnoz vermək mümkündür. Birinci altı ayda ümumi daxili məhsul 60 milyard manatdan çox təşkil etmişdir.

Müsbət məqamlardan biri də bu da xüsusilə qeyd olunmalıdır. Çünki bir çox ölkələrdə, hətta ölkələrin əksəriyyətində biz tamamilə başqa mənzərə görürük. Amma bizdə xarici ticarət balansımızın müsbət - yəni profisitə çox böyük səviyyədədir. Ölkələrin böyük əksəriyyəti daha çox idxal edir, nəinki ixrac edir. Bizdə isə bu, tam əksinədir və ilin birinci altı ayında bizim profisitimiz təqribən 10 milyard dollara yaxındır. Əgər bu templər qorunsun, təsəvvür edin, biz ilin sonuna qədər hansı rəqəmlərə çatacağıq. Təbii ki, bunun birbaşa təsiri makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsinədir. Makroiqtisadi sabitlik uzun illər ərzində təmin edilir. Manatın məzənnəsi altı ildir ki, sabitdir və bu da dünya praktikasında, xüsusilə indiki şəraitdə nadir hadisələrdən biridir. Yəni bu, düşünülmüş siyasətin təzahürüdür və bu siyasətin mərkəzində təbii ki, Azərbaycan vətəndaşları dayanır. Çünki makroiqtisadi sabitlik təbii ki, ölkə iqtisadiyyatına təsir edir. Amma ilk növbədə bunun ən ciddi təsiri insanların yaşayış səviyyəsinədir. Bizdə isə həm

minimum əməkhaqları, həm minimum pensiyalar müntəzəm olaraq artırılır. Bununla paralel olaraq manat sabitdir.

Əlbəttə ki, inflyasiyanın ikirəqəmli olması bizi düşündürmülməlidir. Ümid edirəm ki, ilin sonuna qədər inflyasiya birqəməli səviyyəyə düşmüşdür. Burada təbii səbəblərlə yanaşı, subyektiv səbəblər də vardır. Onlar daha ciddi araşdırılmalıdır və ilin sonuna qədər atılacaq addımlarla bağlı təkliflər verilməlidir. Çünki Azərbaycanın bütövlükdə iqtisadi potensialı və iqtisadi sahədə öldə edilmiş nəticələr fonunda inflyasiyanın 12 faiz səviyyəsində olması, əlbəttə ki, arzuolunan deyil.

Qeyd etdiyim kimi, bizim büdcə dürlüşməsinə sonrakı iki əsas istiqamətimiz Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun bərpası və hərbi qüdrətimizin artırılması idi. Birinci istiqamətlə əlaqədar deyə bilərəm ki, hər şey nəzərdə tutduğumuz planlardan daha sürətlə icra edilir. Bütün güclərimizi səfərbər etmişik. Artıq bu il Təhsil kəndinə və Laçın şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıtmasını təmin etmişik. İlin sonuna qədər Laçın şəhərinin Zabux və Sus kəndlərinə də keçmiş məcburi köçkünlər qayıdacaqlar. Qayıdış proqramı ardıcılıqla aparılır və beləliklə, ilin sonuna qədər bizim artıq beş yaşayış məntəqəmizdə - bir şəhər və dörd kəndimizdə vətəndaşlar öz dədə-baba torpaqlarında tam məskunlaşacaqlar. Bütövlükdə Böyük Qayıdış proqramının birinci mərhələsində 100 yaşayış məntəqəsinin yenidən qurulması nəzərdə tutulur. Mən şəxsən 30 yaşayış məntəqəsinin - 8 şəhər, 22 qəsəbə və kəndin təməlinin qoyulmasında iştirak etmişəm. Baş planlar hazırlanıb təsdiqlənib, bir çox yerlərdə fəal inşaat işləri aparılır. Təbii ki, ilk növbədə infrastruktur layihələri icra olunur. Çünki bu layihələr icra edilmədən biz vətəndaşları qaytara bilmərik. Eyni zamanda yaşayış evlərinin inşası sürətlə gedir. Mən Laçın şəhərinin təməlinə bunu deyə bilərəm ki, cəmi səkkiz ay ərzində şəhərin

böyük hissəsi tamamilə bərpa edilib və yeddi yüzdən çox ailo üçün burada həm fərdi evlər, həm çoxmənzilli evlər hazırlanır. Laçın şəhərinin gələcək inkişaf planı ilə bağlı əlavə addımlar da atılacaq.

Əlbəttə ki, biz bu sahədə görülməli işləri daim diqqət mərkəzində saxlamalıyıq. Deyə bilərəm ki, mənim gündəlik fəaliyyətimdə bu məsələ bu gün birinci yerdə dayanan məsələdir və biz daim bütün işlərə nəzarət edirik. Hökumət üzvləri və digər rəsmi şəxslər müntəzəm olaraq azad edilmiş bölgələrə ezam olunurlar. Biz hər şeyi planlı şəkildə edirik, orada ən yüksək standartlar tətbiq edilir və edilməlidir. Bütövlükdə nəzərdə tutulmuş investisiya proqramı əsasında bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda biz təqribən 12 milyard manat qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik. Onu da bildirməliyəm ki, görülən bütün işlər Azərbaycan hesabına həyata keçirilir. Eyni zamanda Heydər Əliyev Fondundan çox məsəci yenidən inşa edilir, yaxud da ki onları əsaslı şəkildə bərpa edilir.

Gələn ilin investisiya proqramı hazırlananda, - yaxın gələcəkdə biz artıq gələn ilin büdcəsini də müzakirə etməyə başlayacağıq, - əlbəttə ki, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun investisiya xərclərinə baxacağıq və elə etməliyik ki, maliyyə ötlığı ucbatından vaxt itirməyək. Yəni də deyirəm bizim maliyyə imkanlarımız genişlənir. Amma o demək deyil ki, bizim bu sahədə problemləri üçün, seçiminizi qorumaq üçün, həyat tərzimizi qorumaq üçün, ərazi bütövlüyümüzü qorumaq üçün daha güclü olmalıyıq. İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra biz daha da inkişaf etməyə çalışmalıyıq. Əlbəttə ki, biz deyirəm bizim maliyyə imkanlarımız genişlənir, bir də demək istəyirəm, bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələri daha böyük hərbi potensiala malikdir. Həm döyüş qabiliyyəti,

şəffafliq tam təmin edilməlidir - həm büdcə gəlirlərinin toplanmasında, həm də xərclənməsində. Qeyd etdiyim kimi, büdcəyə əlavə edildikdə ikinci əsas istiqamət hərbi gücümüzün artırılmasına istiqamətləndirilmişdir. Bu da təbii bir addımdır. Beynəlxalq vəziyyət bellidir. Mənim uzun illər dediyim sözlər bu gün eyni şəkildə özünü büruzə verir. Dünyanın müxtəlif yerlərində beynəlxalq hüquq işləmir. Beynəlxalq hüquq, beynəlxalq təşkilatların qərarlarına, qətnamələrinə belə bağlamaq olmaz. Biz həmişə hüquq qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik. Biz hər şeyi planlı şəkildə edirik, orada ən yüksək standartlar tətbiq edilir və edilməlidir. Bütövlükdə nəzərdə tutulmuş investisiya proqramı əsasında bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda biz təqribən 12 milyard manat qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik. Onu da bildirməliyəm ki, görülən bütün işlər Azərbaycan hesabına həyata keçirilir. Eyni zamanda Heydər Əliyev Fondundan çox məsəci yenidən inşa edilir, yaxud da ki onları əsaslı şəkildə bərpa edilir.

Ancaq biz görürük ki, dünyada qaydalar tamamilə pozulub, davranış qaydalarına, beynəlxalq hüquqa əməl edilmir. Biz demək olar ki, bunu hər gün görürük, hər gün. Böyük dövlətlər, hansılar ki, beynəlxalq hüququn təminatçısı rolunu öz üzərinə götürüblər, birinci onlar bu hüquq pozurlar və sonra da onu əsaslandırırırlar. Ölkələr deyəndə mən bütün böyük ölkələri nəzərdə tutmürəm. Necə deyirlər, hərsi öz xətti ilə ya konvensiyaları pozur, ya beynəlxalq hüquq normalarını pozur, ya da oturuşmuş beynəlxalq davranış qaydalarını pozur və bunu heç gizlətmir də. Ona görə, əlbəttə ki, biz deyirəm bizim maliyyə imkanlarımız genişlənir, bir də demək istəyirəm, bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələri daha böyük hərbi potensiala malikdir. Həm döyüş qabiliyyəti,

yəni, həm silah və texnika ilə təchizat baxımından daha da güclü olacağıq, çünki bu proses dayanmır və dayanmamalıdır. Mən demişəm, iki istiqamət üzrə - hərbi potensial və azad edilmiş torpaqların bərpasına nə qədər vəsait lazımdır biz o qədər də ayracağıq.

Biz bu siyasəti aparmaqla ölkəmizin qüdrətini artırırıq. Çünki bu gün dünyada güc amili ön plandadır və güclü hesablaşırlar, gücdən çəkinirlər. Biz son iki il yarım ərzində bir neçə dəfə bunu bir neçə ünvana göstərmişik və heç kim bizim iradəmizə şübhə etməyib. Əksinə, bizə qarşı tuşlanmış bütün oxları sındıraraq öz ləyaqətimizi qoruya bilmişik və maraqlarımızı qoruya bilmişik, daha əlavə sözlərə ehtiyac yoxdur, hər şey göz qabağındadır. Necə deyirlər, dərinə getmək istəmirəm, amma bunu artıq hər kəs görür, görməlidir və bilməlidir ki, Azərbaycanla hədə-qorxu, ultimatum dili ilə heç kim danışı bilməz və hesab edilmir ki, bundan sonra belə cəhdlər də olmayacaq.

Bundan sonrakı illərdə silahlı qüvvələrimizin modernləşdirilməsi, bu sahədə islahatların dərinləşdirilməsi, yeni silahlı birləşmələrin yaradılması və təkmilləşdirilməsi istiqamətində, o cümlədən ən müasir silahların, texnikaların alınması istiqamətində işlər plan üzrə gedir. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra silahlı qüvvələrimizdə aparılan islahatlar hələ başa çatmayıb, o cümlədən struktur islahatları. Biz öz silahlı qüvvələrimizi ən qabaqcıl orduların səviyyəsinə çatdırmalıyıq, yəni, təbii ki, Azərbaycan miqyasını nəzərə almaq şərtilə. Struktur islahatları, idarəetmə və özünü müdafiəetmə qabiliyyəti nöqtəyindən baxdıqda güc yaratmaq, yerləşdiyimiz coğrafiyada özümüzü tam əmin hissə edə bilək. Bu gün də belədir, amma daha böyük işlər də görülməlidir. Yəni də deyirəm, bu sahə elə sahədir ki, burada az danışımaq, çox iş görmək lazımdır. Ona görə bundan artıq demək istəmirəm. Hər halda Azərbaycan xalqı

əmin ola bilər ki, bizim təhlükəsizliyimiz etibarlı olardadır. Azərbaycan xalqı bundan sonra da rahat yaşaya bilər və yaşaymalıdır. Bizim qarşıda duran vəzifələrimizdən biri təbii ki, Ermənistanla olan münasibətlərimizdir. Burada, bu sahədə, yəni notica təkə bizdən asılı deyil. Halbuki bizim siyasətimiz Ermənistan tərəfini də vacib addımların atılmasına sövq edir. Ancaq, əlbəttə ki, bu, qarşılıqlı fəaliyyətdir.

Bizim sülh danışıqları ilə bağlı mövqeyimiz aydındır, möntəzildir, beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Hesab edirəm ki, bu prinsipə, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında sülh müqaviləsi imzalanması lazımdır. Hər halda mən hesab edirəm ki, belə imkanlar var. Son danışıqlar raundları və bir neçə gündən sonra nəzərdə tutulan yüksək səviyyəli təmaslar bir məqsədi güdür ki, biz sülh anlaşmasına daha da yaxınlaşaq. Biz bunu arzulayıyıq, bunu təşəbbüskar kimi irəli sürmüşük. Ancaq yəni də deyirəm, hər şey bizdən asılı deyil, qarşı tərəf də buna hazır olmalıdır və sözdə ifadə etdiyi prinsipləri kağız üzərində keçirməlidir.

Son müsbət məqamlardan biri odur ki, Ermənistan tərəfinin mövqeyində müsbətə doğru hərəkət var. Əgər keçən ilin oktyabrında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini və sərhədlərini qəbul etmişdirsə, bu ilin may ayında daha irəli gedərək artıq Azərbaycan ərazisinin parametrlərini də, o cümlədən Qarabağ və anklav kəndlərimiz daxil olmaq şərtlə rəsmən tanıyıb. Bu, müsbət hal kimi qiymətləndirilməlidir. İndi sıra gəlib çatıb ki, eyni sözlər kağız üzərində də öz təsdiqini tapsın, imzalar atılsın və münasibətlər yaradılsın. Hər halda biz bu istiqamətdə öz sözlərimizi davam etdirəcəyik.

Bizim digər sahələrdəki vəzifələrlə bağlı deyə bilərəm ki, xüsusilə son vaxtlar nəqliyyat sektorunun əhəmiyyəti daha da artır. Çünki bəzi məhdudlaşdırıcı tədbirlər yeni nəqliyyat marşrutlarının açılmasına

gətirib çıxarır və Azərbaycanın əlverişli coğrafi vəziyyəti, əlbəttə ki, bizim üçün əlavə imkan yaradır. Bildiyiniz kimi, biz nəqliyyat sektorunun inkişafı ilə bağlı uzun illər ardıcıl siyasət aparırıq və öz ərazi-imizdə infrastrukturunu demək olar ki, əvvəlki dövrün tələbatına uyğun olaraq tam modernləşdirmişik. Amma bu gün tələbat daha da artır. Çünki yüklər artır, nəqliyyat marşrutları, qeyd etdiyim kimi məhdudlaşır. Həm şimaldan cənuba və əks istiqamətdə, həm də şərqdən qərbə və əks-istiqamətdə yükdaşımalarnın artması göz önündədir. Burada da Azərbaycan çox etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edir və öz qonşuları ilə sıx təmasdadır, qonşuların nəqliyyat problemlərinin həlli üçün öz köməyini də əsirgəmir. Eyni zamanda bu sahə bizim üçün prioritet sahələrdən biridir. Mən bir neçə dəfə demişəm, bir daha demək istəyirəm, bizim istəyimiz təkə böyük yükləri aşırıq tranzit ölkə olmaq deyil. Bizim istəyimiz odur ki, bu nəqliyyat marşrutları üzərində istehsal sahələri yaradılsın, biznes imkanları yaradılsın, sərmayə qoyulsun. Biz öz işlərimizi bu istiqamətdə aparmalıyıq, o cümlədən qonşu ölkələrlə təmaslar əsasında. Hüquqi baza var, sənaye zonaları artıq uzun illərdir ki, fəaliyyət göstərir. Ələt Azad İqtisadi Zonasının rəsmi açılışı oldu və dövlət tərəfindən qoyulan sərmayə artıq notica verməyə başlamışdır. Əzəl investorlar da artıq cəlb edilib və biz bunun nəticələrini görürük.

Yəni, bir sözlə, biz gərək nəqliyyat dəhlizlərinin biznesə olan təsiri haqqında özümüz üçün konseptual qaydada bir araşdırma apararaq və özümüz üçün bir hədəf müəyyənləşdirək ki, biz nə istəyirik. Ölkə ərazisində cənubdan şimala və şərqdən qərbə gedən yollar demək olar ki, rayonlarımızın əksəriyyətinə ehtad edir. Deməli, hər bir istiqamət üzrə spesifikaya görə, iqlimə görə, ixtisaslaşmaya görə xüsusi bir biznes imkanları olmalıdır.

Ardı 3-cü sahə.

Almaniya Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarından biridir

İyulun 11-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova ölkəmizdə səfərdə olan Almaniya Federativ Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin dövlət naziri Tobias Lindnerin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyət ilə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, qonağı salamlayan Milli Məclisin Sədri Azərbaycanın Almaniya ilə münasibətlərinin bugünkü inkişaf səviyyəsindən məmnunluğunu ifadə edib.

Azərbaycanın Almaniya ilə həm iktidarı formatda, həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində uğurlu əməkdaşlığında söz açan spiker Sahibə Qafarova Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığın ölkəmizin xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən olduğunu bildirib, hazırda Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfələrdən danışdı.

İktidarı münasibətlərin inkişafında yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin və görüşlərin müstəsna rolundan danışan parlamentin spikeri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin cari ilin mart ayında Almaniya səfərinin nəticələrini əhəmiyyətini vurğulayıb.

Münasibətlərimizin möhkəm hüquqi bazaya söykəndiyini və Almaniyanın ölkəmizin əsas ticarət tərəfdaşlarından biri olduğunu deyən spiker Azərbaycanda yaradılmış əlverişli investisiya mühitindən

söz açıb, Almaniyanın aparıcı şirkətlərinin Azərbaycanda uğurlu fəaliyyət göstərdiyini bildirdi.

Azərbaycan-Almaniya dostluq əlaqələrinin möhkəmlənməsində parlamentlərarası əməkdaşlığın önəmli rolunu vurğulayan spiker yüksək səviyyəli səfərlərin əhəmiyyətindən danışdı, parlamentlərarası dostluq qruplarının üzünə düşən vəzifələri qeyd edib, onların müntəzəm qarşılıqlı səfərlərinin təşkil olunmasını, əməkdaşlığa dair geniş fikir mübadiləsinin aparılmasının vacibliyini bildirdi.

Spiker Ermənistanın 30 il ərzində davam etmiş işğalçı siyasətinin ağır nəticələrindən, davam edən mina terrorundan söz açıb. Sahibə Qafarova bildirdi ki, Azərbaycan işğaldan zərərçəkən tərəf olsa da, regionda uzunmüddətli sülhün əldə olunması üçün sülh təşəbbüsü ilə çıxış edib. Ermənistan tərəfi mövcud reallıqları nəzərə alaraq, Azərbaycanın

bu təşəbbüsünü lazımcına dəyərləndirməlidir.

Söhbətdə qonaq Almaniyanın Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına böyük əhəmiyyət verdiyini, iktidarı münasibətlərin siyasi, iqtisadi, mədəni və humanitar sahələrdə yanaşı, parlament səviyyəsində də inkişaf etdirilməsində maraqlı olduğunu deyib. Dövlət naziri hər iki ölkənin qanunverici orqanları arasındakı münasibətlərin dərinləşməsinə qarşılıqlı səfərlərin və görüşlərin, təcrübə, həmçinin informasiya mübadiləsinin aparılmasının vacib olduğunu qeyd edib. Qonaq Cənubi Qafqazda sülhün və əmin-amanlığın bərpası üçün qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın daha da dərinləşməsinə xidmət edəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Görüşdə tərəfləri maraqlandıran digər mövzularda da fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Diplomatik xidmət orqanları rəhbərlərinin VIII müşavirəsi öz işinə başlayıb

İyulun 11-də Azərbaycan Respublikasının diplomatik xidmət orqanları rəhbərlərinin VIII müşavirəsi öz işinə başlayıb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, ADA Universitetində təşkil edilmiş açılış tədbirində nazirliyin rəhbər heyəti və əməkdaşları, ölkəmizin xaricdə fəaliyyət göstərən diplomatik nümayəndəliklərinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Müşavirədə açılış nitqi ilə xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev çıxış ediblər.

Çıxışlarda Azərbaycan-Ermənistan normallaşma prosesi və sülh gündəliyi, müasir dövrün çağırışları fonunda ölkəmizin xarici siyasət prioritetləri, mövcud çağırışların qarşısının alınması istiqamətində atılan mühüm addımlar və əldə edilmiş nailiyyətlər, ölkəmizin müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində rolu, çoxtərəfli platformalarda iştirakımız, müxtəlif istiqamətlər üzrə əməkdaşlıq perspektivləri barədə strateji istiqamətlər müəyyən edilib və müvafiq təlimatlar verilib.

Müşavirə regionalar üzrə paralel panel müzakirələri, habelə enerji və iqtisadi diplomatiya, maliyyə, kadrlar, konsulluq, hüquq, beynəlxalq hüquq, təşkilat-nəzarət və xidmətlərin təşkili məsələlərinə dair sessiyalarla davam etdirilib.

İyulun 12-də müşavirənin mədəniyyət diplomatiyası, beynəlxalq inkişafa yardım və diaspor məsələləri, çoxtərəfli diplomatiya və hərbi-siyasi təhlükəsizlik məsələləri, parlament əlaqələri, ictimai diplomatiya və media məsələlərinə dair sessiyalarla davam etdirilməsi nəzərdə tutulub.

İyulun 13-də isə Xarici İşlər Nazirliyinin rəhbər heyətinin və əməkdaşlarının, ölkəmizin xaricdə fəaliyyət göstərən diplomatik nümayəndəliklərinin rəhbərlərinin iştirakı ilə Ağdam şəhərinə səfəri və "Ağdamın dirçəlişi" adlı tədbirin təşkili planlaşdırılıb.

Azərbaycanla Çin arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikasının Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev iyulun 11-də Çin Xalq Respublikasının ölkəmizdəki fövqəladə və səlahiyyətli səfiri xanım Quo Min ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə iki ölkə arasında müxtəlif istiqamətlərdə əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olunub, iqtisadi-ticarət, enerji, nəqliyyat-tranzit, investisiya, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, humanitar, turizm və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinin perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Həmçinin Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının növbəti iclasının cari ilin sonunadək Çində keçirilməsi ilə bağlı razılıq əldə olunub.

Narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizə çərçivəsində KİV tərəfindən görülən işlər müzakirə edilib

İyulun 11-də Baş nazirin müavini, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının sədri Əli Əhmədovun iştirakı ilə narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizə çərçivəsində kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərin müzakirəsi məqsədilə Nazirlər Kabinetində növbəti görüş keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasından məlumat verilib. Bildirilib ki, tədbirdə bu ilin yanvar-iyun ayları ərzində narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizə ilə bağlı kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən həyata keçirilən işlərin nəticələri və qarşıda duran vəzifələr müzakirə edilib.

Görüşdə Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının sədri Əli Əhmədov qeyd edib ki, ölkəmizdə narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizədə inzibati tədbirlərlə yanaşı, ictimai dəstəyin

gücləndirilməsi, maarifləndirmə işlərinin genişləndirilməsi mühüm rol oynayır və bu mənada kütləvi informasiya vasitələrinin bu mübarizədə yaxından iştirakına böyük ehtiyac var.

Audiovizual Şüarının sədri İsmət Səttarov yanvar-iyun ayları ərzində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizə çərçivəsində kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə dair aparılan monitorinqin nəticələrini barədə məlumat verib. "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Rövşən Məmmədov, Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Vüqar Əliyev, Azərbaycan qəzetinin baş redaktoru Bəxtiyar Sadiqov, Medianın

İnkişafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayilov, İctimai Televiziyanın baş direktoru Balakış Qasımov, "Xəzər TV MMC"-nin baş direktoru Murad Dadaşov, "Azad Azərbaycan Teleradio Yayım Şirkəti"-nin rəhbəri Azər Xəlilov qeyd edilən tövsiyələri nəzərə alaraq, narkomanlığın cəmiyyətə və insan sağlamlığına ziyanı barədə kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən daha da geniş işıqlandırılmasının əhəmiyyəti barədə çıxış ediblər.

Görüşün yekunu olaraq effektiv və təsirli yeni sosial çarxların hazırlanaraq kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən geniş işıqlandırılması, antinarkotik təbliğatın aparılmasında onlayn medianın və sosial şəbəkələrin imkanlarından geniş istifadə edilməsi, psixoaktiv maddələrdən istifadənin risk amilləri, insan sağlamlığına zərərli təsiri və problemin mahiyyətini ifadə edən xüsusi verilişlərin təşkil edilməsinin davam etdirilməsi və o cümlədən aidiyyəti dövlət qurumları ilə kütləvi informasiya vasitələri arasında əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi ilə əlaqədar müvafiq tövsiyələr verilib və qərarlar qəbul edilib.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Azərbaycana rəsmi səfərə gəlib

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) Sədri Numan Kurlmuşun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iyulun 11-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Numan Kurlmuşu hava limanında Milli Məclis Sədri İlham Əliyevin birinci müavini Əli Hüseynli, Milli Məclisin Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası iş qrupunun rəhbəri Əhliman Əmiraslanov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Uğurlu fəaliyyət göstərən Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının - TÜRKSOY-un yaranmasının 30 illiyi qeyd olunur. Bu türkdilli ölkələr arasında qurulan ilk beynəlxalq təşkilatın yaradılması ideyası 1992-ci ildə irəli sürülmüşdü. Bakı və İstanbul şəhərlərində bununla bağlı bir sıra görüşlər təşkil olunmuşdu.

Nəhayət, 1993-cü il iyulun 12-də Qazaxıstanın Almatı şəhərində TÜRKSOY-un yaradılması haqqında Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan, Türkmənistan və Türkiyənin mədəniyyət nazirləri tərəfindən protokol imzalanmışdı.

Birlik, bərabərlik yolunda...

XX yüzilliyin sonlarına doğru dünyanın diqqətini cəlb edən tarixi hadisə baş verdi. Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqı (SSRİ) adlı nəhəng imperiya dağıldı. İttifaqın tərkibində uzun illər yaşamalı olmuş xalqlar siyasi müstəqilliklərinə nail oldular və suveren dövlətlərinə qurdular.

30 yaşlı TÜRKSOY

Türkdilli ölkələr arasında qurulan ilk beynəlxalq təşkilat

Bundan sonra öz müqəddəratlarını özləri həll etmək iqtidarında olan ittifaqın tərkibindən ayrılmış türk xalqları da özünü təsdiq və özünəqayidiş yolu ilə irəliləməyə başladılar. Zəngin və qədim mədəni irsə sahib, soyları, dilləri bir olan bu xalqlar bir təşkilatda birləşməyin məqsəduyğunluğunu nəzərə aldılar.

Türk mədəniyyəti və incəsənətinin inkişafı üzrə beynəlxalq təşkilat - TÜRKSOY Azərbaycan Respublikası və Türkiyə Cümhuriyyətinin təşəbbüsü ilə 1992-ci ildə İstanbul və Bakı şəhərlərində keçirilmiş Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan, Türkiyə və Türkmənistan respublikaları mədəniyyət nazirlərinin görüşləri çərçivəsində əldə edilmiş razılaşmalar əsasında quruldu. İlk dəfə 1992-ci ilin oktyabrında Ankarada türkdilli dövlətlərin başçılarının zirvə görüşü təşkil olundu. Həmin tədbir Ankarada Bəyannaməsinin qəbul olunması ilə tarixi hadisəyə çevrilərək unudulmaz oldu. Qardaş türk xalqları arasında dostluğun və əməkdaşlığın inkişafına xidmət edən bu görüş önəmli çevrildi.

1993-cü il iyulun 12-də TÜRKSOY yaradıldı. Tarixi, dili, mədəniyyəti ilə eyni kökə bağlı olan türk xalqları bu beynəlxalq təşkilatda birləşərək təqdirəlayiq işlər həyata keçirməyə başladılar.

TÜRKSOY fəaliyyətinin ilk dövrlərindən qarşısına qoyduğu məqsədinə sadiqdir, türk xalqları arasında əlaqələrin inkişafına, ortaq mədəni dəyərlər vasitəsilə dostluq və qardaşlıq bağlarının möhkəmləndirilməsinə səy göstərir. Artıq mötəbər beynəlxalq təşkilatla çevrilən TÜRKSOY ötən illər ərzində türk xalqları mədəniyyətinin inkişafı və beynəlxalq əlaqələrdə təbliği sahəsində səmərəli işləri ilə məqsəd və marağını bütün dünyada uğurlu nümayiş etdirir. Mədəni yönümü ilə diqqət çəkən TÜRKSOY digər beynəlxalq təşkilatlarla, xüsusilə UNESCO ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurub.

Təşkilat fərqli coğrafiyalarda yaşayan türk xalqlarının milli-mədəni irsinin öyrənilməsi və əlaqələndirilməsi istiqamətində də böyük işlər reallaşdırır. Belə ki, TÜRKSOY 1993-cü ildən başlayaraq böşər mədəniyyəti xəzinəsinə nadir incilər vermiş türk xalqlarının zəngin irsinin aradınrlıb üzə çıxarılmasında, öyrənilməsində və dünyada geniş təbliği olunmasında mühüm mədəni layihələr həyata keçirir.

Bayrama çevrilən günlər

Türk xalqlarının mədəni irsinin öyrənilməsində TÜRKSOY-un rolu olduqca əhəmiyyətli və təqdirəlayiqdir. Ayrı-ayrı ölkələrdə düzenlənən festivallar, mədəniyyət günləri, bey-

nəlxalq müsabiqələr, sərgilər, yubiley və xatirə gecələri bu istiqamətdə atılan mühüm addımlardır. TÜRKSOY-un təşkilatçılığı ilə önəmli olaraq türk xalqlarının həyatındakı mühüm tarixi hadisələr, böşər mədəniyyətinin inciləri həşab olunan milli eposların, dahi şəxsiyyətlərin, korifeylərin ildönümləri bayram edilir. İndiyədək "Manas" eposunun 1000, Əmir Teymurun 660, Məhəmməd Füzulinin 500, Abay Kunanbayevin 150 illiyinin, Qazaxıstanın yeni paytaxtı Astananın açılışının, türkdilli xalqların milli eposu, ümumi sərəvti olan "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illiyinə həşr olunan və digər yubiley mərasimlərinin birlikdə bayram edilməsini və digər unudulmaz tədbirləri buna misal göstərə bilirik.

Bu beynəlxalq qurumun təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən birgə işlər, layihələr, tədbirlər xalqlarımız arasında əlaqələrin genişləndirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. TÜRKSOY-un fəaliyyəti türk xalqlarının mədəni dəyərlərini tanıtmalarına, dünya mədəniyyətinə inteqrasiyasına kömək göstərir.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusunun düşmən atəşi nəticəsində yaralanması ilə bağlı cinayət işi açılıb

Müdafiə Nazirliyinin "N" sayılı hərbi hissəsinin hərbi qulluqçusu, əşğər Abdullahəv Hüseyn Arif oğlunun düşmən tərəfindən odlu silahdan açılmış atəş nəticəsində yaralanması barədə Qubadlı Hərbi Prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Bu barədə AZƏRTAC-a Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, daxil olmuş məlumat əsasında Qubadlı Hərbi Prokurorluğunun işçiləri tərəfindən izahatlar alınmış, Hərbi Prokurorluğun Kriminalistika və İnformasiya Texnologiyaları İdarəsinin əməkdaşları ilə birlikdə müvafiq işlər görülmüş və digər hərəkətlər icra edilib.

Fakt üzrə Qubadlı Hərbi Prokurorluğunda Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 29.120.2.12-ci (milli, irqi, dini ədavət və ya düşmənçilik niyyəti ilə qəsdən adam öldürməyə cəhd) maddəsi ilə cinayət işi başlanılaraq şahidlər dindirilib, müvafiq ekspertizalar təyin edilmiş və təxirəatılmaz zəruri istintaq hərəkətləri həyata keçirilib.

Hazırda istintaq davam etdirilir. Qanunvericiliyin və beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul edilmiş norma və prinsiplərinin tələblərinə uyğun olaraq bütün tədbirlərin görülməsi təmin ediləcək. Allahdan hərçimizə şəfa diləyirik.

Tovuz döyüşlərindən 3 il ötür

Zəfərin qiğilcımı

Tovuz döyüşləri Vətən müharibəsində qazanılan böyük qələbənin başlanğıc məqamıdır

44 günlük Vətən müharibəsi, qazanılan möhtəşəm qələbə Azərbaycan tarixinin ən şanlı səhifəsidir. Lakin bu zəfərin ayaq səslərinin eşidildiyi, xalqın müzəffər ordusuna etimadının özünə qayıdığı Aprel, Günnüt və Tovuz döyüşlərini unutmaya olmaz. Çünki məhz həmin döyüşlərdəki qələbələr bizim xalqımızı torpaqlarımızın düşmən tapdığından azad edilməsinə ruhlandırdı. Xalq Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətəfində bir yumruq kimi birləşib haqq savaşına qaldı. Qüdrətli sərkərdənin "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə Azərbaycan Ordusu 30 illik həsrətə son qoydu.

Generalı, polkovniki əsgəri ilə çiyin-çiyinə döyüşən ordu

Əlbəttə ki, bu qələbələr ilk halqası 2016-cı ildəki Aprel zəfəri idi. Aprel zəfərindən sonra böyük qayıdışa Cocuq Mərcanlıdan başladıq. 2018-ci ildə isə Günnüt zəfəri Ermənistanə növbəti dərs oldu. Amma düşmən yenə də bundan nəticə çıxarmadı, təxribatlardan əl çəkmədi. 2020-ci ilin iyul ayında yenidən çirkin əməllərini işə salıb cəbhənin Tovuz istiqamətində növbəti təxribata əl atdı.

İyulun 12-si günorta saatlarında başlayaraq Ermənistan silahlı bölmələri tərəfindən Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidmətinin Tovuz rayonunda yerləşən mövqeləri artilleriya qurğularından atəşə tutuldu. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin cavab atəşi və əks-həmlə tədbirləri nəticəsində düşmən təxribatının qarşısı yenə də alındı. Döyüşlər zamanı Ermənistan ordusunun şəxsi heyəti çoxsaylı itki verdi. İyulun 13-nə keçən gecə ərzində də gərginlik davam etdi. Artilleriya, minaatən və tankların tətbiqi ilə gedən gecə döyüşlərində Azərbaycan Ordusunun dəqiq atəşi nəticəsində qarşı tərəfin dayaq məntəqəsi, artilleriya qurğuları, avtomobil texnikası və canlı qüvvəsi məhv edildi.

Bir neçə gün davam edən döyüşlər Azərbaycan Ordusunun qələbəsi ilə başa çatdı.

Bu döyüşlərdə Azərbaycan Ordusunun 12 hərbi qulluqçusu - general-mayor Polad Həşimov, polkovnik İlqar Mirzəyev, mayor Namiq Əhmədov, mayor Anar Novruzov, baş leytenant Rəşad Mahmudov, gizir İlqar Zeynalı, gizir Yaşar Babayev, çavuş Vüqar Sadiqov, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçu, baş əsgər Elşad Məmmədov, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçu, əsgər Elçin Mustafazadə, əsgər Nazim İsmayılov və əsgər Xəyyam Daşdəmirov qəhrəmancasına şəhid oldular. Tovuz rayonunun Ağdam kənd sakini, 76 yaşlı Əziz Əzizov qətlə yetirildi.

Bu savaş düşməne bir neçə həqiqəti göstərdi. Düşmən ilk növbədə onu gördü ki, Azərbaycanın generalı, yüksək rütbəli zabitləri səngərdə, hücumda əsgərləri ilə bərabər vuruşur, onları ruhlandırır, şəxsi nümunə göstərir.

Düşmən şahid oldu ki, İlham Əliyevin yaratdığı vətənpərvərlik məktəbinin hər bir igidi döyüş meydanında mərdliklə savaşmış şəhidlik zirvəsinə ucalmağı şərafət bilir. Onlar bu zirvəyə ucalmağı göləcək nəsillər üçün nağil-

lar, daşınlar yox, əsl real qəhrəmanlıq nümunəsi yaradırlar və bu, yetişməkdə olan gəncliyi qələbəyə, zəfərlərə ruhlandırır. Bu qələbə ilə Azərbaycan Ordusu bir daha göstərdi ki, Ermənistan silahlı bölmələri onun qarşısında aciz və cılızdır.

Erməni xalqı isə bir daha əmin oldu ki, əgər Azərbaycan Ordusu genişmiqyaslı əməliyyat keçirsə, bir neçə günə üçrəngli bayrağımız İrəvanda dalğalana bilər. Nəçə ki cəmi 44 günə Şuşaya sancıldığı kimi...

Ermənistanı qorxuya salan mübarizlik

Ümumiyyətlə, Tovuz döyüşlərində düşmən məqsədi bəlli idi. Bərdad halda olan idarəçiliyindən narazılıqları azalda, dərinləşən sosial-iqtisadi böhrandan, koronavirus pandemiyası burulğanından çıxma bilmədiyi üçün baş nazir Nikol Paşinyan təxribat törədərək Azərbaycanın təhlükəsizliyini təhdid etməyə çalışdı. Bu barədə qurumun saytında elan da yerləşdirilmişdir. Lakin qısa müddət sonra elan saytdan silindi və KTMT-nin heç bir iclası keçirilmədi. Bu hadisə pərt vəziyyətə düşən Ermənistanın diplomatik müstəvidə növbəti uğursuzluğu oldu. Bir daha sübut edildi ki, vassal Ermənistan üzvü olduğu təşkilatlarda belə əsassız olduğu üçün ciddi qəbul olunmur.

Bu proseslərdən sonra Ermənistan qorxuya düşdü. Diplomatik cəbhədə düşmən üzərində üstünlük qazanan Azərbaycan hərbi müstəvidə də üstün olduğunu göstərdi. Hər kəs gördü ki, təvəüzkarı hər an acı məğlubiyyətə düşməyə hazır olan qüdrətli Azərbaycan Ordusu var.

"Dəmir yumruq" əməliyyatı, zəfərə aparan yol

Tovuz döyüşlərindən üç il ötür. İllər ötsə də, bu döyüş hər zaman xatırlanacaq və bu savaşın Vətən müharibəsinin başlanması üçün bir qiğilcım olduğu vurğulanacaq.

Çünki Tovuz döyüşlərində şəhid olan generalımız Polad Həşimov nəşinin Bakıya gətirildiyi zaman böyük izdiham yaşandı, xalq ayağa qaldı. Gecə saatlarında minlərlə Bakı sakini müharibə tələbi ilə paytaxt küçələrinə

axışdı. "Qarabağa azadlıq!" şüarları səsləndirən, əsasən gənclərdən ibarət böyük bir izdiham xiyabənə yürüş etdi. Gənclər Azərbaycan Ordusuna və Ali Baş Komandanın yanında olduqlarını, onu dəstəklədiklərini bəyan edərək şəhidlərin qisasının alınması, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda savaşa istədilər.

İlham Əliyevin çağırışına səs verən yüz minlərlə gənc Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin qeydiyyatda olduqları şəbələrini müraciət edərək könüllü olaraq döyüşlərdə iştirak etmək arzularını da bildirdilər. Beləliklə də, Tovuz hadisələrində xalq və Prezident, xalq və ordu birliyini daha da möhkəmləndirdi.

Tovuz döyüşlərindən 2 ay sonra başlanan Vətən müharibəsi göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu istənilən döyüş tapşırığını qısa zamanda yerinə yetirməyə qadirdir. 30 ilə yaxın müddətdə torpaqlarımızda müdafiə istehkamları quran erməni hərbiçisini qovmaq üçün cəmi 44 gün yetərli oldu. 2020-ci ilin sentyabrın 27-də başlayıb və 8 Noyabr Zəfər bayramı ilə bitən qələbələr silsiləsinin ilk halqası Aprel döyüşləri sayıla da, Tovuz döyüşləri böyük qələbəyə aparan yol oldu. Azərbaycanın nəinki Ermənistanə, bütün dünyaya gücünü, qüdrətini nümayiş etdirdi.

İlham Əliyev həm sərkərdə kimi savaşa meydanında, həm də diplomat kimi siyasi arenada düşməni və onun havadarlarını qətiyyətlə qarşısını ilə hər mənada sursurdu. "Qarabağ Ermənistanıdır" - deyən Paşinyanı qarşısında diz çökdürüb "Qarabağ Azərbaycandır!" dedizdir və kapitulyasiya aktına qol çökdürdü. Sonra isə diplomatik məharəti ilə Ağdamı, Laçını, Kəlbəcəri bir güllə atmadan düşməndən geri aldı. Beləliklə də, Qarabağın üzərindən "dağ" götürüldü, ATƏT-in Minsk qrupu tarixinə arxivinə, "status" isə cəhənnəmə göndərildi.

İlham Əliyevin güclü siyasətçi, əsl diplomat olduğunu bilən hər kəs onun əsl sərkərdə məharətinə şahidlik etdilər.

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra regionda yeni reallıqlar yarandı. İlham Əliyevin postmüharibə dövrünün reallıqları əsasında hazırlandıq inkişaf strategiyasının icrasına start verildi. Qarabağ "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə azad edilən Azərbaycan Prezidenti dəmir iradə ilə onu yenidən qurmağa başladı.

Bu gün ölkəmizin yalnız öz gücünə işğaldan azad edilən torpaqlarda həyata keçirdiyi misli görünməyən tikinti-quruculuq, yenidənqurma işləri və ən nəhayət, böyük qayıdış start verilməsi bir daha sübut edir ki, İlham Əliyev təkcə xalqın 30 illik torpaq həsrətinə son qoymayıb, həm də Azərbaycan tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevirib, dünyada sözü eşidilən, sayılıb-seçilən, iqtisadi və siyasi müstəqilliyini təmin edən qüdrətli dövlət yaradıb.

Deputatın sözlərinə görə, cəmiyyətə Birinci Qarabağ müharibəsindən Tovuz döyüşlərinə kimi sovet ordusundakı kimi, döyüşlərdə ancaq əsgərlər və ya kiçik rütbəli zabitlərin öndə olduğu ilə bağlı formalaşmış fikirlərin yalnız olduğu aydın oldu. Tovuz döyüşləri göstərdi ki, bu, elə deyil, dövlətin formalaşdırıldığı yeni orduda ən böyük, fədakar, qəhrəman əsgər məhz general, yüksək rütbəli zabitlər özüdür. Bunu hər kəs Vətən müharibəsi zamanı döyüşlərdə də açıq-aydın görə bildi.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Tovuz döyüşləri -
hərb tariximizin şanlı
səhifələrindən biri

İşğalçı Ermənistan Azərbaycan Ordusunun hansı gücə sahib olduğunu görüb qorxuya düşdü

2020-ci iyulun 12-də Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Tovuz rayonu ərazisi boyunca başlayan və xalq birliyə, döyüş cəsarətləndirən Tovuz döyüşlərindən üç il ötür. Ermənistan silahlı qüvvələrinin Tovuz rayonunda yerləşən mövqelərini artilleriya atəşinə tutmasıyla başlayan döyüşlər bir neçə gün davam etdi. Azərbaycan Ordusunun əks-həmlə tədbirləri nəticəsində Ermənistan ordusunun şəxsi heyəti çoxsaylı itki verdi.

Tovuz döyüşləri göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu yenidən formalaşmış, yüksək rütbəli zabitlər də öz əsgərləri ilə birlikdə səngərdə, ön cəbhədə olur. Bu döyüşlərdə ordumuzun 12 hərbi qulluqçusu və bir mülki şəxs qəhrəmancasına şəhid oldu.

Hərb tariximizin şanlı səhifələrindən hesab olunan Tovuz döyüşləri, həmçinin Vətən müharibəsinin başlanmasında da mühüm əhəmiyyət kəsb edib.

Komandiri öndə gedən
Azərbaycan Ordusu

Milli Məclisin deputatı Sahib Aliyev qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, Tovuz döyüşlərinin həm önəmli, həm də hər iki tərəf üçün ibrət çıxarılacaq cəhətləri var.

İlk növbədə Azərbaycan xalqı artıq dövlətimizin texniki parametrlər və struktur baxımından NATO standartlarına uyğun ordu formalaşdırıldığını, mənəvi baxımdan isə türk ordusu yaradıldığını bildi: "İlk növbədə onu nəzərdə tutaram ki, məhz türk ordusunda komandir ən çətin anlarda, ağır döyüşlərdə həmişə əsgərdən öndə olur. Polad Həşimov örnəyi göstərdi ki, məhz Azərbaycanda belə bir ordu formalaşsın. Elə bir ordu ki, orada general çətin anlarda çəkinmədən əsgəri ilə eyni səngərdə, həтта ondan da öndə olur, təhlükəli anlarda əsgərinə qoruna biləcəyi yərə gedəcəyini təsəvvür edərkən özü ön xətdə qalsın".

Sahib Aliyevin fikrincə, Tovuz döyüşləri həm də Qərbdəki bəzi dairələrin bu qarşıdurmanın əsl mahiyyətini bir daha dərk etməsinə imkan yaradı: "Gördülər ki, Ermənistan sadəcə işğalçı kimi deyil, həm də Xəzər dənizinin karbohidrogen ehtiyatlarının öz ərazilərindən yan keçməklə Qərbdə çatdırılmasını həzm etməyən, bunu milli maraqlarına cavab verməyən addım kimi qiymətləndirən güclərin "proksisi" rolunda çıxış edir. Çünki Tovuz döyüşlərində əsas məqsədlərdən biri də strateji kommunikasiya xətlərini, qaz kəmərlərini sıradan çıxarmaq, həmin xətlərin keçdiyi ərazilərin bir hissəsinə ələ keçirmək idi. Məhz belə bir reallığın çıpaqlığı ilə üzə çıxıb səbəbindən Qərbdə Azərbaycan haqlı olduğunu aydın gördülər".

Deputat vurğulayıb ki, Tovuz döyüşləri sentyabrda Azərbaycanın əks-hücum əməliyyatlarına başlanması üçün önəmli argumentlərdən biri oldu. Məhz həmin döyüşlər ərafsində Ermənistanın sabiq müdafiə naziri Tonayan bildirdi ki, yeni ərazilər uğrunda yeni döyüşlərə başlamaq bilərə. Qərbdəki müəyyən çevrələri gördülər ki, bu sadəcə hədə deyil, qarşı tərəf buna təhrik edilir. Ermənilər əgər xəstə təfəkkürlü cəmiyyət olmasaydı, İkinci Qarabağ savaşına ehtiyac duyulmadan Azərbaycan torpaqlarını tərk edərdilər. Çünki bu döyüşlər Azərbaycan Ordusunun üstünlüyünü, qarşıya qoyulan istənilən vəzifəni yerinə yetirə biləcəyini ortaya çıxardı: "Həmin vaxtlar Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev bildirdi ki, orduya əmr verilsəydi, İrəvana da gedib çıxıb bilərdi. Amma bizim ordunun qarşısına belə bir tapşırıq qoyulmamışdır. Tapşırıq o idi ki, düşmənin qətiyyətlə cavabı verilsin və verildi də", - deyər Sahib Aliyev əlavə etdi.

Deputatın sözlərinə görə, cəmiyyətə Birinci Qarabağ müharibəsindən Tovuz döyüşlərinə kimi sovet ordusundakı kimi, döyüşlərdə ancaq əsgərlər və ya kiçik rütbəli zabitlərin öndə olduğu ilə bağlı formalaşmış fikirlərin yalnız olduğu aydın oldu. Tovuz döyüşləri göstərdi ki, bu, elə deyil, dövlətin formalaşdırıldığı yeni orduda ən böyük, fədakar, qəhrəman əsgər məhz general, yüksək rütbəli zabitlər özüdür. Bunu hər kəs Vətən müharibəsi zamanı döyüşlərdə də açıq-aydın görə bildi.

Tovuz döyüşləri ordumuzu da, xalqımızı da qələbəyə ruhlandırdı

Milli Məclisin deputatı Elşad Mirbəşiroğlu bildirib ki, Tovuz döyüşləri Ermənistanın təxribatlarına verdiyimiz ən tutarlı cavablardan biri olub. Tovuz döyüşləri həm də göstərdi ki, Ermənistanın təxribatlarının qarşısı tamamilə alınmalıdır. Çünki ermənilər dövlət sərhədi boyunca ardıcıl təxribatlar törədirdi. Yeni ərazilər işğal etmək istəyində olan təvəüzkar Ermənistan özünü tam cəzasızlıq şəraitində hiss edirdi.

"Ona görə də Tovuz döyüşləri bir neçə məqam baxımından çox əhəmiyyətli idi. Birincisi, bu, Azərbaycan Ordusunun olduqca inamlı qələbələrindən biridir. İkincisi, dövlətimiz Ermənistanın təxribatlarının özünü bəna baş gəldiyini göstərdi. Bu döyüşlərdə işğalçı Ermənistan ordusunun 120-dən artıq əsgəri məhv edildi. Bundan sonra Ermənistan hakimiyyətlə cəmiyyət arasında gərginlik başladı", - deyər deputat əlavə etdi.

Aprel döyüşlərindən sonra Ermənistan hakimiyyətinin itkilərin sayını cəmiyyətdən gizlətdiyini deyən E.Mirbəşiroğlu qeyd edib ki, Tovuz döyüşlərindən sonra da eyni davranış sərgilənib. Tovuz döyüşlərinin ardınca torpaqlarımızın işğaldan azad olunması əməliyyatları üçün bir ruh yüksəkliyi, olduqca təsirli mənəvi, psixoloji elementlər meydana gəldi. Bu döyüşlər həm də Azərbaycan xalqı ilə hakimiyyət arasında münasibətlərin xarakterini - birliyi, həmrəyliyi, vəhdəti göstərdi. Ermənistan cəmiyyəti ilə hakimiyyət arasında isə dərin fikir ayrılığı, inamsızlıq mövcud idi. Azərbaycan vətəndaşları Tovuz döyüşlərindən dərhal sonra silaha sarılaraq torpaqların tam işğaldan azad olunmasını istəyini, döyüşə getməyə hazır olduqlarını nümayiş etdirdilər.

Deputat hesab edir ki, Tovuz döyüşləri Azərbaycan vətəndaşlarının təvəüzkar Ermənistan üzərində psixoloji qələbəsi idi: "Bu döyüşlər torpaqlarımızın işğaldan azad olunması istiqamətində olduqca təsirli rol oynadı. Azərbaycan göstərdi ki, Ermənistan bütün təxribatlarının qarşısı qətiyyətlə alınacaq. Düşmən bu təxribatları törətdiyinə görə özü peşman olacaq. Biz, həqiqətdən də, düşməni həm Tovuz döyüşlərində, həm də ondan 2 ay sonra - Vətən müharibəsində peşman etdik".

Bu döyüşlər İkinci Qarabağ
müharibəsinin başlanmasında
mühüm əhəmiyyət daşıyıb

Hərbi ekspert Ədalət Verdiyev bildirib ki, Tovuz döyüşləri dünyaya bir daha Ermənistanın hərbi siyasi rəhbərliyinin Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından əl çəkmək niyyətində olmadığını göstərdi. Mülki əhali ilə bərabər hərbi qulluqçularımızın şəhid olduğu Tovuz döyüşlərində Azərbaycan Ordusunun hissə və bölmələri adekvat tədbirlər görərək düşməni itki verməyə və geri çəkilməyə məcbur etdi.

Onun sözlərinə görə, bu, beynəlxalq ictimaiyyətə Azərbaycan Ordusunun kifayət qədər ciddi müdafiə və əks-hücum potensialına malik olduğunu bir daha göstərdi: "Ermənistanın bu döyüşlərdə əsas məqsədi Azərbaycana üstün mövqelərdən geri çəkilməsinə nail olmaq, həmçinin sərhədə baş verən proseslərdə günahı Azərbaycanın üzünə yıxmaqla beynəlxalq ictimaiyyəti, xüsusilə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının güc və vasitələrini sərhədə yerləşdirməyə nail olmaq idi. Azərbaycanın general-mayor Polad Həşimov olmaqla, yüksək və kiçik rütbəli 12 hərbiçisi şəhid oldu. Şəhidlərimizin qanı yerə qalmadı. Həm iyul döyüşlərində, həm də Vətən müharibəsi zamanı şəhidlərin qisası alındı".

Ə.Verdiyev vurğulayıb ki, Tovuz döyüşləri İkinci Qarabağ müharibəsinin başlanmasında mühüm əhəmiyyət daşıyıb. "Tovuz döyüşlərindən sonra düşmən təxribatları Vətən müharibəsinin başlanması ilə nəticələndi və bu savaş Azərbaycanın 44 gün ərzində ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi ilə nəticələndi. Ordumuz döyüş meydanında düşməni tamamilə darmadağın edərək möhtəşəm qələbə qazandı", - deyər o əlavə etdi.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

